

Az íróasztalom

Eszembe jutott egy ember. Rokon volt, az első feleségem rokona. Fabútorokat gyártott ügyes kézzel és meglehetősen jó ízléssel. Lehetett tőle kérni is, igényt támasztani. Vékony, orrhangú férfi volt, és rendszerint hosszú, öntudatos beszéddel ecsetelte munkája jelentőségét, mint aki tisztában van azzal, hogy nem csak jó, de ízléses is, amit készít. Igaza volt. Büszkesége egy régi mesterember büszkeségét idézte. Nem akarok azon nosztalgiázni, hogy az efféle mesterember már ritka, mint a fehér holló. Gyár van, óriás dobozárház, honnan szintűgy dobozokban kapod az anyagot, kis zacskóban csavarok, anyák, alátétek, tiplik, és tenmagad szereled össze, amit megvásároltál. Erre még büszke is lehetsz. Ügyes kereskedelmi húzás, valóban, része vagy az alkotó folyamatnak; mint Ariadné fonala vezet a rajzos útmutató, de csak egy pici csavart dugj máshová, összeroskad a világ. Tőle, ettől a vidéki mestertől kaptunk polcokat, elhúzható, kazettás faajtót, tán széket is, meg hát az asztalt. Most már ilyen a dobozárházban veszünk, azaz vennénk, de asztalt nem kell keresnem. Sok helyre kellett költöznöm Szegeden, aztán többször Pesten is, és ez az íróasztal mindig jött velem. Nem is csak az, hogy a hű társam lett. Ha őt vittem, magamat is vittem. Aztán ha elmentem ösztöndíjra egy-két hónapra, és egy másik íróasztalon rendezkedtem be, tudtam, hogy ő, mert most is rajta kopácsolok, vár. Itt lesz nekem, ha sikeresen vagy kevésbé elégedetten hazatérek. Ő az igazi tanúja minden kínlásomnak, hübriszemnek, elveszettségemnek vagy jóérzésemnek. Hálátlan voltam, azt hiszem. Ritkán jutott eszembe az a férfi, aki ezt készítette nekem, úgymond személyre szabta, úgy rakta tele kisebb és nagyobb fiókokkal, hogy minden fontosabb, hirtelen szükségessé váló papíromnak vagy jegyzetemnek jó helye lett. Nagy írók oroszlánlábú, fényes felületű, telepakolt, látszólag kaotikus állapotban leledző íróasztalok mögött fújják a cigaretta füstjét, gyakran a bal tenyerükre támasztják az elnehezült halántékukat, és a fényképezőgép vakujára bízott komor pillantásaikból az derül ki, hogy az élet, legalábbis az övék, a szavak, a mondatok, a könyvek világában átkozottul bonyolult és talányos. Írónak lenni elhivatottság, az életnek egy másfajta, kitüntetett állapota. Az alkotás felelősség és érdem. A tehetség nagyságot szül. Gondolataim és írásaim hiányában szegényebb lenne a világ. No, igen. Az én íróasztalom valójában kicsi. Ezért bárhová kerültem, bármilyen lakásban kellett élnem, az íróasztal a fal felé fordult. Soha nem kifelé. Nem nagyon láttam a külvilágot, nem is akartam, csak mert úgy hiszem, legalábbis azt gondolom, hogy egy íróasztal vetekedik a pusztai megállók távollátási képességeivel éppúgy, mint a hegyre ácsolt, országon túlnéző kilátók kínálta látványossággal. Velem itt, ennél a kis asztalnál, melyet időről időre meghódít a káosz, mert tárgyak sokasága lepi el, tollak, füzetek, könyvek, kéziratok, nagyon sok minden megtörtént. Annyi mindent láttam, hallottam, éreztem, születést, halált, kicsit és nagyot, jót, rosszat, és annyi gyönyörű bizonytalanságot. Csak hát annak a dohányos, orrhangú mesternek, akinek köszönhetem ezt az egészet, annak a neve nem jut már az eszembe.